

**Силабус
вибіркового компоненту ВК**

Облік і оподаткування на малих підприємствах

Назва дисципліни:	Облік і оподаткування на малих підприємствах
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2401
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Маліков Володимир Васильович, докт. наук з держ.управл., професор
Контактний телефон:	(050) 597-13-09
E-mail:	ie_khnahu@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення навчальної дисципліни є: опанування теорії і практики ведення фінансового (бухгалтерського) обліку і складання звітності за спрощеною системою суб'єктів малого підприємництва, формування у студентів розуміння особливостей оподаткування на малих підприємствах, набуття ними базових знань для поглибленого вивчення теорії і практики обліку і оподаткування на малих підприємствах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є господарська діяльність суб'єктів малого підприємництва, його технологічні і організаційні особливості, а також прийнята система оподаткування

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: надання знань щодо організації та ведення бухгалтерського обліку і оподаткування суб'єктів малого підприємництва у відповідності до діючого законодавства України і нормативно-правових актів.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

Бухгалтерський облік (загальна теорія), Фінансовий облік I, Фінансовий облік II, Основи оподаткування, Облік і звітність в оподаткуванні

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність працювати в команді;
- здатність працювати автономно;

- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність бути критичним та самокритичним;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;
- здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;
- визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;
- формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;
- володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;
- розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;
- вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття;
- аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві;
- дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища;
- виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, планування та управління часом;
- зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань,

використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Організація малого бізнесу в Україні і завдання обліку	2	0,4
	ПР Правові основи діяльності суб'єктів малого підприємництва	2	0,25
	СР Формування облікової політики на малих підприємствах	11	7
2	ЛК Форми бухгалтерського обліку для малих підприємств	1	0,4
	ПР Складання журналу реєстрації господарських операцій малого підприємства з використанням спрощеного плану рахунків	1	0,25
	СР Ведення бухгалтерського обліку за журнально-ордерною формою	5	7
3	ЛК Облік основних засобів та нематеріальних активів на малих підприємствах	2	0,6
	ПР Облік необоротних активів, зносу, капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	2	0,5
	СР Особливості обліку нематеріальних активів	11	16
4	ЛК Облік виробничих запасів на малих підприємствах	1	0,7
	ПР Облік запасів	1	0,5
	СР Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів	6	18
5	ЛК Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості на малих підприємствах	2	0,6
	ПР Облік готівки і грошових документів, грошових коштів та їх еквівалентів, облік розрахунків з дебіторами	2	0,5
	СР Організація документування операцій з дебіторською заборгованістю та розрахунків з підзвітними особами	11	16
6	ЛК Облік власного капіталу на малих підприємствах	1	0,5
	ПР Облік власного капіталу	1	0,3
	СР Облік формування власного капіталу	5	8
7	ЛК Особливості обліку праці, її оплати, розрахунків за іншими виплатами	1	0,5
	ПР Облік розрахунків з оплати праці	1	0,3
	СР Облік відпусток та лікарняних	6	8
8	ЛК Облік витрат на малих підприємствах	2	0,5
	ПР Облік витрат	2	0,3
	СР Організація обліку фінансових витрат	11	8
9	ЛК Облік доходів і фінансових результатів на малих підприємствах	1	0,5

	ПР Облік доходів і фінансових результатів	1	0,3
	СР Організація обліку доходів майбутніх періодів	5	8
10	ЛК Фінансова звітність на малих підприємствах	1	0,5
	ПР Складання звіту про фінансові результати на малих підприємствах	1	0,4
	СР Особливості фінансової звітності на малих підприємствах	6	11
11	ЛК Оподаткування на малих підприємствах	2	0,8
	ПР Складання розрахунку сплати єдиного податку	2	0,4
	СР Особливості оподаткування на малих підприємствах	11	11
Разом	ЛК	16	6
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	88	110

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших

проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{\text{поточ}} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{\text{поточ}}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом

складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється (*обрати потрібне*):

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 2;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 3.

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	незараховано

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66	E			Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

базова література

1. Господарський кодекс України № 436-IV за станом на 22 березня 2012 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2012. – (Бібліотека офіційних видань).

2. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва» за станом на 22 березня 2012 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Відомості Верховної Ради., 2012. – (Бібліотека офіційних видань).

3. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996 – XIV від 16 липня 1999 р., станом на 22 грудня 2011 р. Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2011. – (Бібліотека офіційних видань).

4. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління НБУ від 21.01.2004 № 22 із змінами і доповненнями.

5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій по використанню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» № 422 за станом на 25 червня 2003 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2003. (Бібліотека офіційних видань).

6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» від 15.06.2011 р. № 720 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2011. (Бібліотека офіційних видань).

7. Наказ «Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку» № 186 від 19.04.2001 р. станом на 08.02.2014 р. – Електронний режим доступу zakon.rada.gov.ua/laws/show/r0389-01.

8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичних рекомендацій по використанню реєстрів бухгалтерського обліку» № 356 за станом на 29 грудня 2000 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2000. - (Бібліотека офіційних видань).

9. Національні стандарти бухгалтерського обліку: нормативна база. – 6-те вид., доп. – Х.: Фактор, 2000. – 208 с.

10. Податковий кодекс України. Верховна Рада України. - Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2015. – (Бібліотека офіційних видань).

9. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88.

10. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України № 637 за станом на 15 грудня 2004 р.

11. Програма реформування системи бухгалтерського обліку з використанням міжнародних стандартів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від № 1706 за станом на 28 жовтня 1998 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 1998. (Бібліотека офіційних видань).

12. Облік на підприємствах малого бізнесу. Конспект лекцій для студентів спеціальностей «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / Укладач: Маргасова В.Г., Акименко О.Ю. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 121 с.

допоміжна література

1. Закон України «Про оплату праці» № 108/95 за станом на 24 березня 1995 р., зі змінами і доповненнями. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 1995. – (Бібліотека офіційних видань).

2. Закон України «Про внесення змін в деякі закони України з питань бухгалтерського обліку» станом на 12 травня 2011 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2011. – (Бібліотека офіційних видань).

3. Маліков В.В. Проблеми організації обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні // Вісник економіки транспорту і промисловості : зб. наук.-практ.ст. – Х.: Видавництво УкрДАЗТу, 2014. - №48. – С. 128-132.

Додаткові джерела:

1. www.vobu.com.ua – сайт газети «Все про бухгалтерський облік».
2. www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.
3. www.bank.gov.ua – сайт Національного Банку України.
4. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
5. www.library.ukma.kiev.ua – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни

підпис

Володимир Маліков

ПІБ

Завідувач кафедри обліку і
оподаткування

підпис

Тетяна Ковальова

ПІБ